

KOZMÁCS ISTVÁN

Szeged

Kontextus és grammatikalitás – az udmurt akkuzatívusz használatáról

Az udmurt nyelvben az akkuzatívusz mellett további tizennégy eset van. Míg a névszóragozás e tizennégy esetének használata kielégítően tisztázottnak tűnik, az akkuzatívusz használatáról ez közel sem mondható el.

Az alábbiakban bemutatom a mondat tárgyának (Direct Object) kódolásával kapcsolatos problémát, majd azt a megoldást, amelynek alkalmazásával a beszélő megnyilatkozása ugyan megsértheti a kommunikációban résztvevők által ismert világot, de grammatikus, azaz nyelvtanilag helyes marad.

1. A tárgy kódolása az udmurtban

Az udmurtban a mondat tárgya kétféle esetben állhat: lehet ragtalan (nominatívuszi tárgy) és lehet ragos (akkuzatívuszi) tárgy. Az akkuzatívusznak az udmurtban több eltérő alakja van:

a) egyes számban: *-ez*, magánhangzós tő után hiátustöltővel: *-jez*;

b) többes számban: *-iz*, *-ti* (ezek a végzések az irodalmi nyelvben funkciótlanul váltakozó allomorfofok, azonban a nyelvjárások esetében az egyik az északi, a másik a déli nyelvjárásban használatos).

Általános felfogás szerint a ragtalan (azaz nominatívuszi tárgy) használatos a határozatlan vagy általános tárgy kifejezésére, míg a ragos (akkuzatívuszi tárgy) a tárgy határozottságát fejezi ki (Csúcs 1980:34–35, Kelmakov–Hännikäinen 1999:133–134). Ez utóbbi nyelvtan ehhez még hozzáteszi, hogy a ragos akkuzatívuszt akkor használjuk, ha a megnyilatkozásban olyan konkrét határozott tárgy van, amely a kontextusban már korábban említődött vagy egyébként ismert („suoralla objektilla tarkoitetaan puheena olevaa konkreettista määräistä tarkoitetta, joka on kontekstissä edellä mainittu tai muuten tunnettu”). Megjegyzi továbbá, hogy a mondatban a névmásos kifejezések és a tulajdonnevek általában határozottak, és hogy a tárgy határozottságára utal a birtokos személyjel és a jelzős kifejezés is (Kelmakov–Hännikäinen 1999:134).

Kondrateva (2000:101) a következőket sorolja fel a fentiek mellett (és szemben) a jelölt az akkuzatívusz használatára:

- 1) az ige szemantikája szerint eredménytárgyat kíván
- 2) az emberi érzelmek, pszichikai állapotokat kifejező igék mellett

3) kognitív, percepciósi és fiziológiai cselekvések igéi mellett

Szerinte a jelöletlen akkuzatívusz akkor szerepel, ha

1) a cselekvés foglalkozás-szerűséget fejez ki, vagy ismétlődő cselekvést (megjegyzni, hogy ilyenkor a tárgy még akkor is egyes számú, ha többes számot várnánk¹)

2) a cselekvés elvont tárgyra irányul.

Az alábbiakban bemutatom, hogy a fenti „szabályok” mennyire nem segítik az eligazodásban azt, aki az udmurt nyelvet idegen nyelvként kívánja sajátítani. Ezúttal nem kívánok azonban arra részletesebben kitérni, hogy milyen szabály szerint alkalmazandó a ragos, illetve a ragtalan akkuzatívusz. Kondrateva (2000: 102) szerint a határozottság–határozatlanság, teljesség–részlegesség, eredmény–nem-eredmény és az élő–nem-élő oppozíciók is meghatározzák, hogy mikor lehet jelölt vagy jelöletlen a tárgy.

2. Szabálytalan eljárások

Már a fenti szabályok mennyisége is utal arra a bizonytalanságra, ami az udmurt tárgy kódolását körülveszi. Csúcs ugyan határozottan fogalmaz, Kelmakov azonban, megjegyzi, hogy bizonyos elemek *általában* határozottak. A problémát az okozza, hogy a fenti szabályok megtartása, a helyes alak megválasztása olyan fokú nyelvi kompetenciát igényel, amellyel csak anyanyelvi beszélő rendelkezhet.

Az alábbiakban bemutatok néhány esetet, amikor a nem udmurt anyanyelvű számára nehezen megválaszolható az anyanyelvi beszélő eljárása.

(1) TIK/ Udmurt_dunne/ 1997/154/15.txt

10: Эһ, Мишка, Микаль. Тыныд мон зеч дунъет сѣтї вал. Секс, лушкем яратон, интим сярысь мадѣсьѣсыдылы оски.

12: *Таӛе кыльӛсты кылыса*, егит пилӛн мугорыз ик пӛсьвуаськиз, оло.

‘10: Jaj, Miska, Miska. Én nagyon tiszteltelek téged. Elhittem a meséidet a szexről, a titkos szerelemről, az intimitásról.

12: *Ilyen szavakat* hallva mintha leforrázták volna a fiatal fiú testét.”

¹ Talán inkább úgy fogalmazhatnánk, hogy a tárgyi mondatrész egyfajta igemódosító szerepben található. Az igemódosító inkorporált összetevő, amely az igével egy szemantikai egységet alkot. (Kiefer 1992:895)

(2) TIK/Dzechbur/C/5–27/2.txt

8: "Мар карысалды, сюрес вылысь коньдон

9: пуйы шедьтыса?" *Таёе юан сёти мон Завьялово ёросысь Якшур шор ёзо школаысь покчи*

10: классёсын дышетскись пинальёслы.

“8: Mit tennétek, ha találnátok az úttesten

9: egy pénztárcát?” *Ilyen kérdést tettem fel a Zavjalovo járásbeli Jaksur középiskolájában alsóbb*

10: osztályaiban tanuló gyerekeknek.

Ezekben a mondatokban névmási jelzővel ellátott főnevet találunk tárgyi szerepben, mégpedig olyan tárgyat, amely a fenti meghatározások értelmében kétszeresen is határozott: egyrészt jelzős szerkezet, másrészt a kontextusban korábban szereplő dologra (elhangzott szavakra, illetve a feltett kérdésre) utal vissza. Az azonos helyzet ellenére az egyik esetben ragos, a másik esetben ragtalan akkuzatívuszt találunk. (Megjegyzendő, hogy az (1) mondatban N+Pl+Acc, a (2) mondatban N+Sg+Acc₀ alak van, és ez azt jeltené, hogy az elvont fogalmat kifejező tárgy felülírja a határozottság kategóriáját.)

(3) TIK/Udmurt_dunne/1997/153/1.txt

40: Радиобысь литературно-драматической редаксиен кивалтйсь Гай Сабитович Сабитов та спектаклен

41: усьтйз но кузь улон сётиз "Театр микрофон азын" циклысь туж тунсыко передачаослы.

42: Радиокылзйсьёслы соос туж яrazy, гожтэтъёсазы *пöртэм спектакльёсты* радио пыр сётыны курыса

43: вазиськылйзы. Озы дасямын вал Степан Широбоковлэн "Чукдор" пьесаезъя спектакль

‘40: A rádió irodalmi-dramaturgiai szerkesztőségét vezető G. Sz. Sz. ezzel a színdarabbal

41: nyitotta meg és adott hosszú életet a „Színház a mikrofon előtt” című ciklus nagyon érdekes műsorainak.

42: A műsort a rádióhallgatók nagyon szerették, és leveleikben különböző színdarabok rádiós sugárzását kérték (tkp. leveleikben *különböző darabokat rádión keresztül adni* kérve írtak).

43: Így készült el Sz. S-nek darabja alapján az előadás.”

Az akkuzatívuszos alak határozatlan, de ragos (N+Pl+Acc). Úgy vélhetnénk, hogy a többes számú alakok mindig esetragosak. Ezzel szemben találhatunk azonban ilyen példákat is:

(4) TIK/Udmurt_dunne/1997/136/4.txt

29: Россия Федерацилэн Правительствеоз котькуд улослы дыр сётйіз 1 августозь *та пумысен ужрадъёс*

30: *чакланы*. Август толэзьлэн кутсконаз журналистьёсын пумиськон дыръя Удмурт Республикаысь

31: жилищно-коммунальной хозяйстволэн кивалтйез Валерий Загайнов ивортйіз:

‘30: Az orosz szövetségi kormány az egyes területek számára augusztus 1-jéig adott időt, hogy megoldják az ezzel kapcsolatos feladatokat (tkp. *az ezzel kapcsolatos feladatokat megoldani*).

31: Augusztus eleji sajtótájékoztatóján az Udmurt Köztársaság kommunális gazdálkodásának vezetője, V. Z. közölte:’

A (4) mondat tárgya többes számú, s mégis ragtalan (N+Pl+Acc₀), miközben olyan szerkezetben találjuk, amely a kontextusból korábban ismert dologra vonatkozik és még attribútuma is van, azaz az ismert szabályok szerint ragosnak kellene lennie. Talán az utóbbi esetben foglalkozás-szerű (ismétlődő) cselekvésről van szó, azaz igemódosító szerepe van a főnévnek. Ez azonban igaz lehet a rádióadások továbbítására vonatkozó mondatban is. Az lehet talán az oka az utóbbi esetben a tárgyragos alak használatának, hogy egy határozó ékelődik a tárgyi mondatrész és az állítmány közé.

(5) TIK/Udmurt-dunne/1997/157/2.txt

56: Гриша, куаразэ кужмо поттыса, *тодмо удмурт калык гурез нёжтйіз*.

57: - Кинлы кырдзаськод? Кылзйсед ас вöзад ук. Я, яратоно нылыдылы сямен кырдза али.

58: Табереяз öжытак зечгес пöрмиз, нош кырзан чурзэ пумозяз вутгытэк, кытчы ке

59: "гылзиз". Этюд возыматыны "тылту" тема сөтүз режиссёр.

‘56: Grisa hangját kieresztve egy ismert udmurt népdalt énekelt dűnnyögve/elénekelt dűnnyögve egy udmurt dalt.

57: – Kinek énekelsz? A hallgatód ott van melletted. Mintha a szerelmednek élnekelnél/énekelnéd, úgy énekelj/énekeld.

58: Most egy kicsit jobban sikerült, de a dal a sor végére sem érve, valahová

59: „elcsusszant”. Etűdöt bemutatni a „tűzvész” témát adta a rendező (tkp. „tűzvész” témát adott a rendező).

Ebben a példában az első mondat tárgya minden előzmény nélküli, határozatlan, mégis ragos tárgyat találunk (N+Acc), s arra kellene gondolnunk, hogy vagy a ‘dűnnyögve énekel, dúdol’ ige leírása tartalmazza az előírást. Vagy a cselekvés befejezett volt, azaz az éneket Grisa elénekelte, s ezért ragos tárgyat kell alkalmazni. A gyakoritóképzős alakja mellett jelöletlen és jelölt tárgyat is találhatunk:

(5b) TIK/Kenesh/C/18.txt

570: Жök сьорысь пукон вылын Шальтрамова керттїськыса пукe. Ас понназ *кыче ке гур*

571: *нэжъя*. Азбарысь Шальтрамов потэ.

‘570: Az asztal melletti széken Saltamarova ül és köt. Magában *valamilyen dallamot*

571: *dúdogat*. Az udvarról bejön Saltamarov.’

(5c) TIK/Kenesh/D/5.txt

197: Олег Апасов кема малпаськыса өз пукы - юрттэт курыса Онись кенакез доры

198: *вамыштїз*. Чапак та арлыдо кышномурт *со кырданэз нэжъяз* вал.

‘197: Oleg Apasov nem töprengett sokáig – segítségért Anyisz nénéhez

198: *ment*. A pontosan olyan idős asszony *azt a dalt dúdogatta*.

Az (5a) példa 59. sorában pedig (fogalmaink szerint) inkább határozott tárgyat várunk, s mégis határozatlan, ragtalan tárgyat találunk (N+ Acc₀), ami a tetejében még eredménytárgy is, hisz a rendező által kiadott témáról van szó (vagy a cselekvés folyamatos és ezért nem ragos a tárgy).

Hasonló kérdések merülnek fel az alábbi példa alapján is:

(6) TIK/ Dzechbur/A/3/23/7.txt

57: Дорын сое выльысь лыдзи на. Кытйэ-отйэ тупатъяй, чылкыт кагаз
 вылэ гожъяй но

58: малпаськонэ уси: "Мар кароно табере таин?"

59: Ыстй "Советской Удмуртия" газетэ. Отын ужасьёс мар шуозы меда
 кылбуре пумысен?

60: Потоз шуыса *ивор сётйз* Т. И. Шмаков. *Сыче гожтэт вуэм бере,*
 кык, оло нош, куинь

61: арня ортчыса ини, кылбуре югыт дуннеез зэмзэ ик адзйз.

‘57: Otthon újra elolvastam. Itt-ott kijavítottam, tiszta papírra átírtam és

58: elgondolkoztam: „Mit csináljak most ezzel?”

59: Elküldtem a „Sz. U.” újságnak. A munkatársaik vajon mit szólnak a
 versemhez?

60: T. I. S. *küldte el a hírt* (tkp. *hírt adott*), hogy meg fog jelenni. Ilyen levél
 érkezése után két, vagy talán három

61: hét elteltével a versem valóban napvilágot is látott.”

Mind a 60., mind a 61. sorban bizonytalan, hogy a tárgy határozott vagy határozatlan. A magyar nyelvtanuló valószínűleg éppen fordítva ítélné meg a helyzetet, s az első esetben használna ragos, s a második esetben ragtalan akkuzatívuszt. Ebben az esetben az ok az lehet, hogy az első esetben a foglalkozás-szerű értelem lép életbe (bár nehéz lenne indokolni, hogy miért), a másik esetben az ige tartalmazhatja a jelölt tárgy előírását.

A példákat még sorolhatnák, befejezésül lássunk még egyet:

(7) TIK/Udmurt_dunne/1997/146/5.txt

48: Крещено пор гуртэ мыниймы. Азьвыл ик веразы: отын төрозы
 удмурт, пе. *Мон малы ке но*

49: *воргоронэз адзыны малпасько вал.* Но со вылэм Татариысь Лельвыж
 удмурт гуртын вордскем но

50: будэм кышномурт - Надежда Максимовна Купсова.

‘48: K. mari faluba mentünk. Előre mondták [nekünk]: ott az elnök udmurt.
Én valamiért

49: azt gondoltom, hogy férfivel találkozom (tkp. *férfit látni gondoltam*). De
az egy, a tatársztani L. udmurt faluban született és [ott]

50. nevelkedett asszony, N. M. K. volt.”

Ebben a példában a határozott tárgyat jellemző ragos akkuzatívusz van (N+Acc), jóllehet semmi sem indokolja, hogy a mondat tárgyát határozottnak tartsuk. Van olyan vélemény (Kondrateva 2000), hogy ebben az esetben a ragos tárgyat maga az ige írja elő, illetve a tárgy +élő, azaz minden esetben ragos tárgyat kell használni,

Úgy tűnik, hogy a ragos tárgy választását olyan hálószerű rendszer írja elő, amelynek pontos feltárása még előttünk van.

3. A nyelvhasználó problémája

Mindezek alapján talán nem túlzás azt állítani, hogy az udmurt nyelvet tanuló számára problémát jelent a helyes grammatikai alak létrehozása. Az esetek egy részében talán sikerül a helyes grammatikalitású mondat megalkotása, az esetek egy másik részében azonban nem.

Az udmurt nyelvtanokból jól ismert, hogy a birtokos személyjellel elátott szavak minden esetben sajátos ragos akkuzatívuszban jelennek meg, másképpen: a birtokjeles alakok mindig ragos akkuzatívuszosak. Ezt fogalmazza úgy Kelmakov, hogy azok mindig határozottak, s ezért ragosak.

	PxNom	PxAcc
Sg1Px	g̃id-e	g̃id-me
Sg2Px	g̃id-ed	g̃id-de
Sg3Px	g̃id-ez	g̃id-ze
Pl1Px	g̃id-mj	g̃id-mes
Pl2Px	g̃id-dj	g̃id-des
Pl3Px	g̃iè-zj	g̃id-zes

Udmurt birtokos személyjelezés és akkuzatívuszos alakjai

Ha tehát a nyelvhasználó birtokos személyjeles alakokat használ, akkor teljesen bizonyos lehet abban, hogy grammatikailag helyes mondatokat hoz létre. Mégsem mondhatjuk ki egyszerűen azt, hogy ezentúl a jelölt és jelöletlen akkuzatívusz helyett használjon a beszélő Px-jeles akkuzatívuszi alakokat. A módosítás ugyanis bár grammatikai alakokra vonatkozik, de valójában nem a grammatikát, hanem a szövegalkotást, a kontextust érinti.

A szöveg „jósága”, kommunikációra való alkalmassága két aspektusból vizsgálható/vizsgálendő: egyfelől a szöveget felépítő nyelvi elemek, a *sensus designatus* (a rendszerszerű *sensus*), másfelől a szövegben feltehetően kifejeződő világfragmentum, a *sensus referens* (kontextuális *sensus*) nézőpontjából. (A használt terminusok Petőfi S. 2004 alapján használatnak a továbbiakban.) Így jön létre a szövegnek az az értelme – a *sensus* –, ami a *vehiculummal* (a hordozóval) és a benne kifejeződő/kifejezhető tényállás-konfigurációval (*relatummal*) kapcsolatba hozható értelem.

A megnyilatkozást két oldalról vizsgálhatjuk tehát. Egyrészt a *significatum*, a jelkomplexus jelölt komponense, a tulajdonképpeni jelentés felől. A *significatum* egyik közvetlen konstituense a fentebb tárgyalt értelem (a *sensus*), a másik a *relatum-imago*, ami annak a (világfragmentum-specifikus) tényállás-konfigurációnak a mentális képe, amelyről – az interpretáló véleménye szerint – a ‘szöveg szól’.

Másrészt vizsgálhatjuk a jelkomplexus jelölő eleme, a *significans* felől. Ennek közvetlen összetevői a *vehiculum*, illetve a *vehiculum imago* és a formáció. A *vehiculum imago* a szöveg fizikai megjelenésének a befogadóban létrejövő mentális képe. A formáció a szöveg *vehiculumához*, illetőleg annak mentális képéhez (a *vehiculum-imagóhoz*) hozzárendelhető formai (fonológiai, morfofonetikai, szintaktikai, metrikai-ritmikai) felépítés, illetve az erre vonatkozó ismeret. Más szóval a formáció a *vehiculum*, *vehiculum-imagó* materiális „architektoniká”-ja.

A szöveg (megnyilatkozás) alkotója tehát a birtokjeles alakok használatakor nem csak egy másik grammatikai formát alkalmaz (a fenti értelmezésben egy új formációt), hanem egyúttal olyan helyzetet is kell teremtenie, hogy a befogadó (az interpretátor) megalkothassa a létrehozott szövegben feltételezetten kifejeződő, tényleges vagy (jelen esetben általában) fiktív, de a befogadó által valóban tartott világgal ilyen vagy olyan módon, vagy mértékben megfeleltethető, és különféle részvilágokból álló világfragmentumra, illetve tényállás-konfigurációra (*relatumra*) utaló értelmet (ez a *sensus referens* vagy kontextuális *sensus*): jelen esetben azt, hogy az akkuzatívuszba kerülő elem (a mondat tárgya) valakivel possesszori viszonyban van.

Ennek során a *sensus referens* mindhárom típusának – a konfigurális, az inferenciális és a relációs *sensus referens*nek – a módosítását el kell végeznie.

A konfigurális *sensus referens* esetében a szöveg felszíni struktúrájában a szöveg alkotója egy új elem bevezetésével új részvilágot alkot, és az ehhez a részvilághoz rendelt tényállásnak *vehiculum*beli manifesztációja során bizonyosan más lineáris elrendezést kell alkalmaznia.

Ezt úgy kell megtennie, hogy a megfelelő következtetéseket (inferencia) az interpretátor az egyes részvilágok tényállásai alapján a szövegben megalkotott részvilágra vonatkozóan levonhassa (új inferenciális *sensus referens*). Az egyes

részvilágokban általában különféle következtetések érvényesek. Mivel az új részvilágot meghatározó törvények saját következtetéseket implikálnak és/vagy kiválasztó funkciót töltenek be – abban az értelemben, hogy a valós(s)világ-specifikus következtetések közül kiválasztják a részvilág-specifikusakat –, a befogadó el tudja végezni ezt a műveletet.

Mindennek következtében a különféle részvilágokhoz tartozó/hozzárendelhető tényállások konfigurációja által kifejeződő értelem, relacionális sensus referens is változik.

A szöveg befogadásakor az interpretátor három műveletet hajt végre. Egyrészt fogalmilag megérti a szöveg lexikai tartalmát (dictum), másrészt megalkot egy fogalmi nem verbális mentális képet, ami a szöveghez rendelhető (apperceptum), harmadrészt pedig azt a tapasztalatot is reaktíválja, amellyel a szövegben véleménye szerint kifejeződő tényállás-konfigurációt illetően rendelkezik.

A dictumnak ugyanaz a három aspektusa van mint sensus referensnek: inferenciális, konfigurációs és relációs dictumról beszélhetünk. A következtetések (inferencia) levonásának a képessége teszi lehetővé a kommunikáció takarékos voltát, ökonómiáját, azt, hogy ne kelljen mindent részletesen kifejteni, s a szöveget mégis meg lehessen érteni. Az inferenciák levonásának szükségessége olykor zavart is okozhat a kommunikációban. A most tárgyalt helyzetben épp erről van szó: a szöveg alkotójának úgy kell alakítania a szöveg szerkezetét, hogy az interpretátor a lehető legkisebb erőfeszítéssel megértse a közlő részvilág-alkotó szándékát, azaz az egyes megnyilatkozásokon belül az azok összetevői közötti viszonyokat elérje, és megalkossa a relációs dictumot. (A konfigurációs dictum az az értelem, amely a relációs dictum összetevőinek vehiculumbeli sorrendje által fejeződik ki.)

Azaz a szövegalkotó feladata, hogy olyan részvilágot teremtsen, amely ugyan nem egyezik a kommunikációban résztvevők által ismert világgal, de a szövegalkotással eléri, hogy azok elfogadják az általa teremtett új világot. A szövegalkotó előtt álló probléma – a grammatikalitást vagy a kontextust sértse-e meg – tehát feloldható.

4. A megoldás problémája

Bármelyiket válassza a beszélő a fenti két lehetőség közül, okozhat vele kommunikációs zavart. Ha a grammatikalitás megsértését választja (mivel helytelen alakot is választhat) hiányos nyelvismeretéről árulkodik. Ha a kontextus megsértését választja, akkor hiányos valóságismeretet árul el. Láthattuk, hogy jelen esetben az akkuzatívuszos alakok használatával a grammatikalitást a nem anyanyelvi beszélő nem mindig tudja elérni, mivel nem állnak rendelkezésére olyan követhető előírások, amelyek minden helyzetben

biztosítják számára a helyes megoldás megtalálását. A másik, a PxAcc használata pedig ugyan minden esetben garantálja a helyes grammatikai formát, azonban nem körültekintő alkalmazásával olyan világ teremthető, amelyet a kommunikációs partnerek nem tudnak elfogadni. Mégis úgy gondolom, hogy ez utóbbi megoldás a célravezetőbb.

Irodalom

- Csúcs Sándor 1980: *Chrestomathia Votjacica*. Budapest: Tankönyvkiadó.
- Kel'makov, Valentin – Hännikäinen, Sara 1999: *Udmurtin kielioppia ja harjoituksia*. Apuneuvoja. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- Kiefer Ferenc (szerk.) 1992: *Strukturális magyar nyelvtan. 1. Mondattan*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Kondrateva, N. V. 2000: Osobennosti vyrazhenija prjamogo objekta v udmurtskom jazyke v zavisimosti ot charaktera glagola objekta. *Permistika* 6: 100–102, Izhevsk.
- Petőfi S. János 2004: *A szöveg mint komplex jel*. Budapest: Akadémiai kiadó.

Az idézett példák lelőhelye:

TIK = Turku-Izhevsk Korpus (Turun yliopisto, Suomalais-ugrilainen kielen-tutkimus, Volgan alueen kielen tutkimusyksikkö, <http://www.utu.fi/hum/sgr/>)

Contextuality or grammaticality?

In the process of communication participants may contravene grammatical rules or their utterance may have reference to mistaken context. Prosperous communication may be impeded by both. Conning and adherence of certain grammatical conventions present difficulty for language-learners. It may be typical by learning – for examples – small Finno-Ugrian languages, that description of these languages are not rule-centric enough.

The main question of this paper is that if it is possible to avoid making ungrammatical sentences (because of an unexplained grammar) by using a correctly described rule in pursuance of which context may get injured.

Presented examples (usage of Udmurt accusative) suggest that communicative disorders made by injuring of context are easier superable then disorders made by using ungrammatical structures.